

skal stikke Hovedet i Busken, at vi ikke skal lade os Forholdet tilsløre, og derfor har jeg sagt, hvad jeg har sagt her i Dag, men jeg mener ganske vist ikke, at det er muligt ad Lovgivningsvejen at modsætte sig en Udvikling, der er modnet i sig selv ved Forholdenes Magt.

Saaledes som Lovforslaget foreligger, og saaledes som det har løst de Vanskeligheder, der overhovedet lod sig løse, vil jeg gerne tilsige den højtærede Handelsminister virksom Støtte fra den Gruppe, jeg repræsenterer, til Lovforslagets Gennemførelse. Det har utvivlsomt løst de Vanskeligheder, som kunde løses, paa den i dette Forhold bedste Maade, og det, der bliver tilbage, er ubenægteligt den Slags Ting, som overhovedet ikke kan modarbejdes hverken med Magt eller ad Lovgivningsvejen. Kun Varsomhed kan begæres.

Schovelin: Ogsaa fra vor Side ser vi med Sympati paa den højtærede Handelsministers Bestræbelser for endelig at faa denne Sag ordnet. Den foregaaende Handelsminister lod, om jeg saa maa sige, mismodig Strikketøjet falde, fordi Traadene var kommet i et saadant Virvar, at det ikke var muligt at hitte ud af det. Sagen er dog ikke vanskeligere, end at man, naar man gør, som den højtærede nuværende Handelsminister har gjort, trævler hele Strømpen op, vikler Nøglet op, begynder forfra og følger den logiske Linie, særdeles godt kan faa et fornuftigt Lovforslag ud af det.

Skønt jeg i det hele taget nærer Sympati for den Løsning, den højtærede Minister her har foreslaaet, ønsker jeg straks i Spidsen for mine Udtalelser at sætte en Beklagelse over noget, med Hensyn til hvilket jeg er i Strid med den ærede foregaaende Taler, nemlig at man fra Regeringens Side — jeg siger ikke fra den højtærede Handelsministers Side, men fra Regeringens Side, idet der her maa være Tale om en almindelig Regeringsbeslutning — ikke har anlagt det Synspunkt, jeg har betegnet som Traktat-synspunktet. Naar der paa noget Omraade foreligger Forhold, som kan lette vore eventuelle Traktatforhandlinger, og som giver os Vaaben i Hænde ved dem, bør vi ikke slippe disse ud af Hænderne. Jeg har oplyst her i Tinget, da denne Sag sidst var til Behandling, at det var paa Initiativ af Udenrigsministeriet — Udenrigsministeriet behandler ikke sjældent Handelssager med større chic end

Handelsministeriet —, at Grosserer-Societetet i sin Tid tog Sagen op og anbefalede, at man søgte en Ordning af denne Sag ad Traktatvejen. Jeg hørte nok den ærede foregaaende Taler sige, at Danmark kan ikke være bekendt paa Grundlag af nogle gamle — man bør vel endogsaa sige forældede — chikanøse Kontrolbestemmelser at sige til Udlandet: Dem vil vi gerne fjerne, men hvad faar vi til Gengæld. Men vi skulde dog en Gang komme væk fra den viddrevne Delikatesse, Danske desværre alt for tidt udviser i udenrigske Forhold, hvorfor det saa smukt hedder: Danmark, paa Rænker du aldrig dig forstod. Det, vi kalder for Rænker, er det, man i den store Verden kalder for Klogskab og en selvfølgelig Benytten af „do ut des“-Princippet. Og Faktum er, at disse Kontrolforanstaltninger generer Udlandet føleligt, hvad vi Gang paa Gang har set Vidnesbyrd om, og at det selvfølgelig vil være tilbøjeligt til at give noget til Gengæld for deres Afskaffelse. Vi har altid det Kort paa Haanden at sige som saa: Det er ikke noget, vi har indført, det er en gammel, ærværdig Lovbestemmelse, som vi i Kraft af hele den Konservatisme, som er den danske Nation egen, og hvorom vi hører saa meget, naar det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) taler, ikke saadan uden videre kan opgive; men naar Udlandet baade ønsker det og oven i Købet vil belægge dette Ønske med klækkelige Indrømmelser, vil vi gerne tage Sagen under Overvejelse. Jeg tror, dette Standpunkt vilde have været overordentlig frugtbart, og jeg ser til syvende og sidst egentlig ikke, hvad vi faar at byde Udlandet ved eventuelle Traktatforhandlinger.

Stiller man sig imidlertid paa det principielle Standpunkt, at vi skal forholde os ganske passivt ved disse Traktatforhandlinger og tage de Kaar, Udlandet i saa Henseende byder os, ja, saa er det ganske vist klart nok, at det er et Fortrin — som det i og for sig altid maa siges at være et Fortrin —, hvis vi ved Vedtagelsen af et Lovforslag af denne Art kommer bort fra generende Politikontrolforanstaltninger overfor Udlændinge. Vi har Gang paa Gang hørt Udlændinge udtale, at de, naar de kom her til Landet som handelsrejsende, havde en Følelse af, at de blev „stickbrieflich verfolgt“, behandlede som en Slags mistænkelige Personer, og man kan med en vis Ret sige, at dette er en Plet paa vor Lovgivning, som det kan være rigtigt at søge aftvættet. Men i det